

VATI-RYHMÄÄN REKRYTOIDUN POLIISIN INTEGRATIOKOULUTUS SISÄ-SUOMEN POLIISILAITOKSESSA

Timo Härmä

9/2020

Tekijä Timo Härmä	Tutkinto MuuntoAMK 2020 1	
Julkaisun nimi VATI-ryhmään rekrytoidun poliisin integraatiokoulutus Sisä Suomen poliisilaitoksessa	Julkisuusaste Julkinen	
Ohjaaja Kirsi Viitanen	Opinnäytetyön muoto Laadullinen tutkimustyö	
<p>Tiivistelmä</p> <p>Tämän opinnäytetyöksi laatimani tutkimuksen tavoitteena ja tarkoituksena on selvittää, onko Sisä-Suomen poliisilaitoksessa sovellettu uuden VATI -ryhmään rekrytoidun poliisin integraatiokoulutus antanut tarkoituksenmukaisia ja oikeanlaisia valmiuksia ennen hänen osallistumistaan valtakunnalliselle Poliisiammattikorkeakoulun järjestämälle VATI -ryhmätoiminnan peruskurssille. Toinen tavoitteeni on selvittää, tukivatko integraatiokoulutuksessa sovelletut menetelmät ja palaute oppimista.</p> <p>Esittelen soveltuvin osin VATI-ryhmätoiminnan koulutusvastuita poliisilaitosten ja Poliisiammattikorkeakoulun välillä.</p> <p>Lisäksi käsittelen erilaisia oppimissuuntauksia ja teorioita sekä niiden soveltuvuutta integraatiokoulutukseen parhaiten oppimista mahdollistavalla tavalla. Laadullisen tutkimustyön aineistonkeruumenetelmänä käytän teemahaastatteluita, joihin haastattelin viittä integraatiokoulutukseen ja VATI-ryhmätoiminnan valtakunnalliselle kurssille osallistunutta poliisia. Lopuksi esittelen haastatteluiden tulokset ja niistä tehtävät johtopäätökset sekä mahdolliset jatkotutkimusaiheet.</p>		
Sivumäärä 37	Tarkastuskuukausi ja -vuosi syyskuu 2020	
<p>Avainsanat</p> <p>Oppiminen, opetusmenetelmät, Sisä-Suomen poliisilaitos, Poliisiammattikorkeakoulu, VATI-toiminta</p>		

SISÄLLYS

1. JOHDANTO	3
1.1 Opinnäytetyön tavoite ja tutkimuskysymykset	5
1.2 Opinnäytetyön tutkimusympäristö	6
2. VATI-KOULUTUS	9
2.1 VATI-koulutus Sisä-Suomen poliisilaitoksessa	9
2.2 VATI-koulutus Poliisiammattikorkeakoulussa	10
2.3 VATI-ryhmän rekrytoinnista.....	11
2.4 VATI-ryhmään rekrytoitavan valmiuksista	12
3. INTEGRAATIOKOULUTUKSEN TAVOITTEET JA SISÄLTÖ ..	13
3.1 Integraatiokoulutuksen tavoitteet	13
3.2 Integraatiokoulutuksen sisältö	14
3.3 Integraatiokoulutuksen menetelmät.....	15
3.4 Oppiminen integraatiokoulutuksessa.....	16
4. OPINNÄYTETYÖN RAKENNE	18
4.1 Tutkimusmenetelmän valinta	18
4.2 Haastattelumenetelmän valinta.....	19
4.3 Haastateltavien valikoituminen	21
5. TEEMAHAASTATTELUT.....	21
5.1 Haastateltavien tausta	22
5.2 Teemahaastatteluiden toteutus ja tulokset.....	23
5.2.1 Integraatiokoulutuksen sisällön arviointi	23
5.2.2 Harjoitusmenetelmien arviointi	24
5.2.3 Harjoitusmenetelmät oppimisen kannalta arvioituna	25
5.2.4 Palautteen ja reflektion arviointi	26
5.2.5 Integraatiokoulutuksen ja VATI-ryhmätoiminnan peruskurssin opetukselliset erot	28
5.2.6 Integraatiokoulutuksen antamat valmiudet ja hyödyllisyys	29
6. TEEMAHAASTATTELUIDEN TULOSTEN ARVIOINTI JA JOHTOPÄÄTÖKSET	31
6.1 Tulosten arviointi.....	31
6.2 Johtopäätökset ja pohdinta.....	32
6.3 Tutkimuksen luotettavuuden arviointi.....	34
LÄHTEET	35

1. JOHDANTO

Vaativien tilanteiden ryhmä (myöhemmin VATI-ryhmä) on suurimpien poliisilaitosten ylläpitämiä vaativimpien, haastavimpien, pitkäkestoisimpien tai vaihtoehtoisia taktiikoita ja varusteita edellyttävien poliisitehtävien hoitamiseen erikoistunut ryhmä.

Suomalaisen VATI-toiminnan voidaan sanoa saaneen alkunsa Oulussa, johon perustettiin vuonna 1979 Valmiuspoliisiosasto VALO-79. Myöhemmin Oulun esimerkkiä seurasivat muutamat muut poliisilaitokset, jotka perustivat omiin yksikköihinsä vastaavia ryhmiä.

Valtakunnallinen VATI-toiminnan yhdenmukaistaminen aloitettiin elokuussa 2008, jolloin sisäasiainministeriön poliisiosastossa käynnistettiin hanke toimintojen kehittämisestä. Tuolloin tunnistettiin eri poliisilaitosten ylläpitämien ryhmien toiminnallinen kirjavuus ja tarve kehittää sekä yhdenmukaistaa operatiivinen toimintavalmius. Kehittämistarvetta vauhditti edellisinä vuosina tapahtuneet Jokelan ja Kauhajoen kouluampumistapaukset. Ensimmäiset VATI-ryhmätoiminnan peruskurssit järjestettiin vuonna 2009.

Poliisi on Suomessa merkittävä yhteiskunnallinen turvallisuustoimija, julkisen vallan käyttäjä sekä oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen ylläpitäjä. Kansalaisten luottamus poliisiin säilyy vuodesta toiseen hyvällä tasolla huolimatta joistakin poliisin maineelle haitallisista julkisuudessakin esillä olleista tapauksista. Tämä on huomattavissa esimerkiksi Elinkeinoelämän valtuuskunnan tutkimuksesta vuodelta 2018 (Eva, 2018). Yleisellä tasolla poliisin kansalaisilta nauttima luottamus henkii luottamusta koko yhteiskuntajärjestyksestä kohtaan ja

poliisin koetaan olevan suomalaisen yhteiskunnan ja kulttuurin näköinen. Sisäasiainministeriön vuonna 2016 laatiman poliisibarometrin mukaan kansalaisista 96 % luottaa poliisiin erittäin tai melko paljon (Sisäasiainministeriö, 2016, s. 28). Tämä näkyy vastavuoroisesti myös poliisin yksittäiseen kansalaiseen kohdistamissa virkatoimissa.

Toiminnan yleisenä perustana on poliisin laadukas perus- ja täydennyskoulutus sekä laillisuusvalvontainstanssit. Arjen työssä näkyvän osaamisen ja ammattitaidon kivijalkana on edellä mainittuja määreitä ilmentävä henkilöstö.

Turvallisuustilanne on viime vuosina muuttunut. Vapaa liikkuvuus, maahanmuutto, kyber- ja hybridirikollisuus, rajat ylittävä rikollisuus ja terrorismin uhka ovat asettaneet Suomen poliisin uudenlaisten haasteiden eteen. Kyseiset ilmiöt aiheuttavat huolta myös kansalaisten keskuudessa. Evan tuoreen tutkimuksen mukaan kansalaiset kokevat suurimpina omaa tai läheistensä turvallisuutta horjuttavina uhkina laajamittaiset talouskriisit ja pandemiat. Näiden jälkeen suurinta huolta aiheuttaa hallitsematon siirtolaisaalto, Suomeen kohdistuva kyberisku, hybridivaikuttamisella tapahtuva yhteiskunnan horjuttaminen sekä terrori-isku (Eva, 2020.)

Päivittäistoiminnan kiireet rikostorjuntasektorilla ja valvonta- ja hälytystoiminnan kasvaneet tehtävämäärät ovat venyttäneet poliisin toimintakykyä äärimmilleen. Tämä korostuu erityisesti huomioitaessa tiukka poliittinen budjettiohjaus ja niukat resurssit. Tästä huolimatta poliisi on kyennyt kehittämään toimintaansa, hankkimaan lisävarustusta ja vastaamaan haasteeseen niukoista resursseista huolimatta.

Muuttunut toimintaympäristö ja tarve vastata uudentyyppisiin haasteisiin on kirjattu myös Poliisin strategiaan vuosille 2020-2024 (Poliisi,

www.poliisi.fi, 2018). Lisäksi erilaisia kehittämisehdotuksia ja toiminnan suuntaamiseen sekä suunnitteluun liittyviä teemoja on käsitelty valvonta- ja hälytystoiminnan tilaa selvittäneen työryhmän loppuraportista vuodelta 2019 (Poliisi, 2019).

1.1 Opinnäytetyön tavoite ja tutkimuskysymykset

Tämän opinnäytetyöksi laaditun tutkimuksen tavoitteena ja tarkoituksena on selvittää, onko Sisä-Suomen poliisilaitoksessa sovellettu uuden VATI-ryhmään rekrytoitun poliisin integraatiokoulutus antanut tarkoituksenmukaisia ja oikeanlaisia valmiuksia ennen osallistumista valtakunnalliselle Poliisiammattikorkeakoulun (myöhemmin Polamk) järjestämälle VATI-ryhmätoiminnan peruskurssille.

Ryhmään valituilla on erilaiset taustat virkaurallaan ja heidän käsityksensä ryhmätoiminnasta sekä ryhmässä vaadittavista ominaisuuksista vaihtelevat. Aiempi kokemus valvonta- ja hälytystehtävistä tai mahdolliset suoritettavat täydennyskoulutukset ovat tuottaneet VATI-toiminnassa hyödynnettäviä valmiuksia enemmän kuin esimerkiksi tutkintatehtävät.

Tarkoituksena on teemahaastattelujen avulla selvittää, miten VATI-ryhmään rekrytoitunut poliisi koki integraatiokoulutuksen ja vastasivatko siellä käsitellyt asiat ja teemat hänen aiempia käsityksiään tai odotuksiaan. Minkälaiset valmiudet hän mielestään koulutuksesta sai, olivatko käytetyt menetelmät oppimisen kannalta hyödyllisiä ja kuinka hän reflektoi osaamistaan Polamkissa järjestetyn VATI-ryhmätoiminnan peruskurssin aikana.

Lisäksi tavoitteena on selvittää opetusmenetelmien soveltuvuus eri oppimistyyyleille ja lisätä haastatteluista mahdollisesti ilmenevien teemojen ja seikkojen avulla kouluttajien tietoisuutta koulutuksen

sisällön soveltavuudesta. Esiintyykö teemahaastatteluiden vastauksissa esimerkiksi ilmiö tai asia, joka kannattaisi huomioida tulevia integraatiokoulutuksia suunniteltaessa? Kokivatko osallistujat käytetyt opetusmenetelmät hyödyllisiksi ja ryhmätoimintavalmiuksia kehittäviksi?

Tutkimuskysymykset:

- *Mitä valmiuksia integraatiokoulutuksesta kertyi tai miten ne kehittivät osallistujan valmiuksia VATI-toimintaan?*

- *Miten rekrytoitu poliisi koki integraatiokoulutuksessa sovelletut opetusmenetelmät?*

Tutkimuskysymysten ohella pyrin tässä työssä olevassa teoreettisessa viitekehyksessä esittelemään oppimisen ja opettamisen eri tapoja ja löytyykö niiden osalta tutkimustietoa, joka ohjaisi koulutusta spesifiin suuntaan.

1.2 Opinnäytetyön tutkimusympäristö

Opinnäytetyön aiheeksi valitsin pitkälti oman työkokemukseni ja aiemmassa työpaikassa olleiden työtehtävieni mukaan. Työskentelin aiemmin Sisä-Suomen poliisilaitoksessa valvonta- ja hälytystoimintasektorilla 15 vuoden ajan, josta 10 vuotta voimankäytön kenttäkouluttajana. VATI-ryhmän jäsenenä toimin toukokuusta 2011 alkaen aina kuluvan vuoden tammikuuhun saakka, jolloin siirryin Polamkiin voimankäytön opetustehtäviin. Kiinnostus poliisin voimankäytön koulutukseen, välineistöön, kehittämiseen ja henkilökohtaisen sekä työyhteisön työturvallisuuden kehittämiseen ovat olleet ohjaavana teemana koko poliisiurani ajan. Toivoakseni oma kiinnostukseni auttaa tutkimuksen laatimisessa ja kykenen tuottamaan mahdollista substanssiosaamista opinnäytetyön hyväksi. Voin sanoa, että aihealueen kiinnostavuus auttaa ja tukee työprosessia. On mielekkäämpää tutkia asioita, jotka kokee mielenkiintoiseksi (Kananen, Opinnäytetyön kirjoittajan opas , 2015, s. 36).

Sisä-Suomen poliisilaitos yllä pitää kahta VATI-ryhmää, joista ensimmäinen toimii pääosin Pirkanmaan alueella ja ryhmän jäsenien virkapaikkana on Tampereen pääpoliisiasemalla. Toinen ryhmistä toimii Keski-Suomen alueella, virkapaikkana Jyväskylän poliisilaitos. Ryhmille on nimetty omat ryhmänjohtajansa ja heille varahenkilöt. Molemmilla ryhmillä on yhteinen päällystöön kuuluva poliisi vastuuhenkilönä.

Vastuutoimiini VATI-ryhmässä kuului muiden tehtävien ohella koordinoida ja järjestää uusille rekrytoituille jäsenille integraatio-koulutus yhteistoiminnassa Keski-Suomen ryhmään rekrytoitujen ja molempien ryhmänjohtajien kanssa. Kolmen päivän koulutuksen tavoitteena oli tutustuttaa rekrytoidut poliisit ryhmätoimintataktiikoihin ja välineistöön. Käytössä olleen ajan niukkuuden vuoksi kouluttajat ja ryhmänjohtajat priorisoivat koulutuksen sisällön sen mukaan, mikä koettiin tärkeimmäksi tai vuoden aikaan ja käytössä olleisiin resursseihin nähden tarkoituksenmukaisimmaksi.

VATI-ryhmä ei toimi päivittäistoiminnassa omana ryhmänään vaan heidät on jaettu yksikössä toimivan valvonta- ja hälytyssektorin hallinnollisiin ryhmiin (myöhemmin kenttäryhmä). Tavoitteena on, että jokaisessa kenttäryhmässä on kaksi VATI-koulutettua poliisimiestä, jotka muodostavat partion. Päivittäistoiminnassa he toimivat kenttäryhmän jäseninä sekä suorittavat valvonta- ja hälytystehtäviä. VATI-ryhmän yhteisharjoituksia on vuositasolla useita. Koulutuksellisesta näkökulmasta järjestely aiheuttaa ongelmia erityisesti ryhmän uusien jäsenten kohdalla. Taidollisen ja tiedollisen osaamisen tason lisääminen vaatii lukuisia harjoituskertoja ja vaarana onkin, että mikäli riittävää harjoitusaikaa ei järjesty, niin uuden jäsenen osaamisen lisääminen kestää jopa vuosikausia. Siksi on tärkeää, että heidän perusosaamisensa taso kohotetaan heti VATI-uran alkuvaiheessa. Toisen haasteen asettaa uuden jäsenen tausta poliisina. Joku saattaa olla koulutautunut esimerkiksi voimankäytön kenttäkouluttajaksi ja

hänellä on kyseisen lisätehtävänsä vuoksi erilaiset valmiudet toimintaan kuin henkilö, jonka virkaura on ollut lyhyempi tai hän on toiminut muissa, esimerkiksi rikostorjunnan tehtävissä.

2. VATI-KOULUTUS

2.1 VATI-koulutus Sisä-Suomen poliisilaitoksessa

Poliisihallituksen VATI-ryhmätoimintaa koskevassa määräyksessä (POL-2018-12133) määritellään ryhmän vuosittainen harjoitusmäärä. Tällä ohjataan valtakunnallisia harjoitusmääriä samalle tasolle, jotta toiminnan tasalaatuisuus eri poliisilaitosten välillä voidaan taata. Koulutuksen sisältö ei perustu yhtenäiseen opetussuunnitelmaan, jota noudatettaisiin saman sisältöisenä koko maassa, vaan jokainen VATI-ryhmä suunnittelee oman vuosittaisen koulutuksensa tarkemman sisällön itse. Käytännössä sisältö noudattaa kuitenkin pitkälti samoja teemoja alueelliset erityistarpeet huomioiden. Tärkeimpinä koulutuksen osa-alueina ovat vaarallisen henkilön kiinniotot sisä- ja ulkotiloista sekä ajoneuvoista, ase käsittely- ja ampu- makoulutus sekä eri välineiden hallintaan liittyvät kouluttautuminen. Sisä-Suomen poliisilaitoksessa VATI-ryhmän vuosittaisten koulutuspäivien määrä noudattaa poliisihallituksen määräystä. Koulutuspäivien tarkempi sisältö päätetään pääosin ryhmänjohtajien, heidän varahenkilöidensä ja vastuukouluttajien kesken. Ryhmät harjoittelevat pääosin erillään, mutta joitakin yhteisharjoituksia on toki järjestetty. Lisäksi koulutuspäiville on tarpeen mukaan mahdollista saada koulutusapua esimerkiksi valmiusyksiköstä, poliisikoiralaitokselta tai muista poliisilaitoksista. Hätäensiapukoulutuksen osalta tehdään yhteistyötä paikallisen pelastuslaitoksen kanssa.

2.2 VATI-koulutus Poliisiammattikorkeakoulussa

Polamk vastaa VATI-ryhmätoiminnan valtakunnallisesta koulutuksesta. Sen vastuulla on järjestää kerran vuodessa VATI-ryhmätoiminnan peruskurssi, jolle alueelliseen VATI-ryhmään rekrytoitu poliisi osallistuu. Näiden lisäksi Polamk järjestää muutamia muita ryhmätoimintaosaamista syventäviä kursseja, kuten esimerkiksi hätäensiapuun, poliisikoiratoimintaan, uusien välineiden ja kaluston hallintaan sekä niiden taktiseen hyödyntämiseen liittyviä koulutuksia. Koulutuksen sisältö ja käytännön järjestelyt valmistellaan yhteistyössä valmiusyksikön kanssa. Peruskurssin tavoitteena on kehittää kattava perusosaaminen koko ryhmätoiminnan laajuudesta. Käsitellen sisä- ja ulkotiloissa tapahtuvia vaarallisten henkilöiden kiinniottoja, eri asetyyppien koulutusta, koiratoimintaa, toimintaa siviiliväestöksessä ja yhteistyössä tarkkailuryhmän kanssa sekä niihin liittyviä luentoja. Näiden ohella Polamk järjestää vuosittain VATI-ryhmien tasontarkastuksen, johon osallistuu yksi joukkue jokaisesta VATI-ryhmästä ylläpitävästä poliisilaitoksesta. Kaikki joukkueet suorittavat samat arvosteltavat tehtävät, joiden perusteella on mahdollista kehittää kokonaiskuva ryhmien tasosta mahdollisen lisäkoulutuksen kohdentamistarpeista tai tulevien koulutusten painotuksista.

2.3 VATI-ryhmän rekrytoinnista

Poliisihallitus vastaa VATI-ryhmien valtakunnallisesta koordinoimisesta ja osittain myös ryhmiä koskevista hankinnoista. Lisäksi toimintaa määritellään aiemmin mainitulla määräyksellä, jossa linjataan mm. ryhmien minimikoko ja vaadittava harjoituspäivien määrä. Suurilta osin ryhmien toiminta on kuitenkin poliisiyksiköiden vastuulla. Yksi niistä on ryhmän koko ja sen täydentäminen. Poliiseja poistuu VATI-ryhmistä esimerkiksi toisiin työtehtäviin hakeutumisen tai lisäopintojen vuoksi.

Poistumien seurauksena yksikkö täydentää ylläpitämäänsä VATI-ryhmää oman yksikön henkilöstöstä. Rekrytoinnin ajankohta ja tarkemmat tiedot hakijoiden vaatimuksista ilmoitetaan yleensä noin 4-6 viikkoa etukäteen poliisilaitoksen intranetissä sekä sähköpostitse. Aikaisen informoinnin avulla varmistetaan, että tieto tavoittaa myös lomalla olevat ja antaa hakijoille riittävän harkinta- ja valmistautumisajan.

Rekrytointitilaisuudet kestävät tavallisesti yhden työpäivän ja järjestetään yksikön oman ryhmän toimesta. Tilaisuus koostuu yleensä haastattelusta, soveltuvien osien suorituksesta psykologisesta testistä, juoksu- ja lihaskunto-osiosta sekä ampumataitoa, päätöksentekoa ja stressinhallintaa sisältävästä osiosta. Sisällöstä osa on poliisihallituksen määräyksessä määriteltyä, mutta joiltakin osin yksikön oman harkinnan varassa, johtuen esimerkiksi vuoden ajasta tai käytössä olevista tiloista. Yksikkö voi harkita sisällytetäänkö esimerkiksi ampumataitoa mittaavan pakollisen osion lisäksi toinen kognitiivisia taitoja tai stressinhallintaa mittaavan osion. Haastatteluosiossa voidaan joissakin tapauksissa käyttää asiantuntija-apua esimerkiksi Polamkista tai valmiusyksiköstä.

2.4 VATI-ryhmään rekrytoitavan valmiuksista

Valituksi tuleminen edellyttää riittävän hyviä sosiaalisia ja vuorovaikutustaitoja, ongelmanratkaisukykyä, riittävän hyvää fyysistä kuntoa sekä ase- ja käsittely- ja ampumataitoa. Rekrytoitaessa pyritään selvittämään hakijan kyky ryhmätoimintaan ja ryhmässä toimimiseen. Tämä on keskeinen vaatimus valituksi tulemiselle. Harkitsemattomia riskejä ottavat ”yksinäiset soturit” pyritään karsimaan pois. Hyvät sosiaaliset taidot, muiden huomioon ottaminen, stressinhallinta ja ongelmanratkaisukyky ovat ominaisuuksia, jotka auttavat yleisesti poliisin ammatissa, mutta erityisesti VATI-toiminnassa. Ryhmätoiminnassa hyödyllisten tietojen ja taitojen opettaminen on tällöin helpompaa. Kyky reflektointiin, halu ja valmius itsensä jatkuvaan kehittämiseen ovat olennaisia valmiuksia. Hyvätkään taidot eivät pysy yllä, jollei niitä harjoittele ja niiden heikentyminen voi tapahtua nopeasti (Ruohotie, Oppimalla osaamiseen ja menestykseen, 1998, s. 57).

Aikaisempien kokemusten reflektointi antaa mahdollisuuden aktiivista ajattelua ja auttaa havainnoimaan omaa osaamistaan ja sen mahdollisia kehittämiskohteita (Poikela, 2005, s. 26).

Edellä esitettyjen, oman työnteon asenteeseen ja suhtautumiseen, sen mukana tuleviin haasteisiin sekä itsensä kehittämisen halua, ei voi liiaksi korostaa.

3. INTEGRAATIOKOULUTUKSEN TAVOITTEET JA SISÄLTÖ

3.1 Integraatiokoulutuksen tavoitteet

Oppiminen ymmärretään prosessiksi, jossa taitojen oppimisen, tietojen lisääntymisen ja kokemusten kautta käyttäytymisessä tapahtuu muutoksia. Ruohotie ja Honka (2003, s 29) määrittelevät oppimisen suhteellisen pysyväksi käyttäytymisen muutokseksi tai muutosmahdollisuudeksi, joka on tulosta kokemuksesta. Itse korostan kyseisen koulutuksen onnistumisessa uuden ryhmäläisen kykyä reflektointiin. Lyhyessä ajassa ei kyetä toistojen kautta antamaan niin paljon kehittymistä edistäviä tehtäviä, että oppiminen tapahtuisi ilman välillä kriittistäkin reflektointia. Oppimisen tulisi olla seurausta tavoitteellisesta asenteesta, joka korostaa oman halun merkitystä (Ruohotie, 1998, s. 77).

Keskeiseksi oppimisen tavoitteeksi voisi nostaa siirtovaikutuksen (transfer) mahdollistamisen. Siirtovaikutuksella tarkoitetaan kykyä siirtää yhdessä asiayhteydessä (harjoitukset) opittua muihin asiayhteyksiin (työtehtävät) (Council, National Research, 2004, s. 65). Siirtovaikutus voi olla aktiivista tai passiivista, joissa aktiivinen on enemmän opettajan tai kouluttajan johdattelun tai opastamisen tulosta, kun taas passiivinen siirtovaikutus on seurausta reflektoinnista ja nopeammasta oivaltamisesta (Council, National Research, 2004, ss. 80-81).

3.2 Integraatiokoulutuksen sisältö

Ensimmäinen tavoite sisällön laatimisessa oli priorisoida tärkeimmät koulutuksessa käsiteltävät asiat. Kolmen päivän harjoitusaikaa rajaa suoritusten ja käsiteltävien asioiden määrää. Suurin osa tehtävistä on vaaralliseksi luokiteltujen henkilöiden kiinniottoja asuntoista tai ajoneuvoista. Näin ollen koulutuksen pääpaino kohdistui niihin ja erityisenä painopisteenä oli taktiikoiden eroavaisuuden ja painotusten käsittely.

VATI-toiminnan osaajaksi kasvaminen vie aikaa. Voidaan sanoa, että toiminnot laaja-alaisesti hallitseva poliisi on kyseisen sektorin huippuosaaja. Hänellä on toisiinsa sidoksissa olevat kompetenssi, kapasiteetti ja taitojen sekä tietojen substanssiosaaminen. Vahva ammatillinen osaaminen (ekspertiisi) perustuu aina myös spesifeihin kognitiivisiin kompetensseihin (Ruohotie & Honka 2003, s. 18). Tällä osaamisella on ajan kuluessa ja harjoittelun sekä työtehtävien kautta saaduilla kokemuksilla sekä reflektoinnin avulla valmiudet saavuttaa ekspertiisi. Voorhees (2001) määrittelee kompetenssin taitojen, kykyjen ja tietämyksen yhdistelmäksi.

Yksi integraatiokoulutuksen tavoitteista oli luoda ryhmän uudelle jäsenelle käsitys jatkuvan oppimisen merkityksestä. Yhteistä integraatiokoulutuksen sisältöä ohjaavaa linjaa tai määräystä ei tällä hetkellä ole. On kuitenkin oletettavaa, että se sisältää ryhmätoiminnan osalta keskeisimmät teemat, riippumatta siitä missä päin Suomea ollaan. Maantieteellinen sijainti ja poliisilaitoksen vakiintuneet käytännöt esimerkiksi VATI-ryhmän käyttöasteessa tai tehtävien suuntautumisessa saattavat varioida koulutusta hieman.

3.3 Integraatiokoulutuksen menetelmät

Kaikkea poliisitoimintaa määrittää sama juridinen pohja aina perustuslaista arjen poliisitoimintaa määrittäviin poliisi- pakkokeino ja esitutkintalakiin. Lainsäädännön lisäksi toimintaa ohjaavat lukuisat asetukset, säädökset, määräykset sekä valtakunnalliset ja paikalliset ohjeistukset. Näin ollen on luonnollista, että kaikkien poliisin erityisryhmien koulutus keskittyy voimakkaasti taitojen, tietojen ja välinehallinnan ympärille. Tämä pätee myös VATI-toimintaan. Keskeinen ja vakiintunut opetuksen muoto on ns. case-harjoitteet, joissa esimerkiksi asuntoon rakennetaan kouluttajan ja kohdehenkilöä tai kohdehenkilöitä esittävien muiden poliisien toimesta autenttiseen tilanteeseen pyrkivä tehtävä. Mikäli kyseisellä harjoituksella pyritään alleviivaamaan ja korostamaan jotain spesifiä tilannetta tai taktiikkaa, kohdehenkilö toimii aina samalla tavalla huolimatta suorittavien poliisien toiminnasta. Toisaalta voi olla mahdollista, että kohdehenkilöt varioivat omaa toimintaansa ja reagoivat suorittavien poliisien menettelyyn eri tavoin. Ennen case-harjoitusten aloittamista kouluttajat käyvät olennaisimmat erot perus- ja VATI-toiminnan välillä kyseisen harjoitusteeman osalta. Tässä työssä käsiteltävän integraatiokoulutuksen sisältö nojasi voimakkaasti case-harjoitteisiin ja suoritteiden jälkeiseen vuorovaikutteiseen palauteosioon. Tällä pyrittiin varmistumaan jokaisen suorituksen mahdollisimman suuri opetuksellinen anti.

3.4 Oppiminen integraatiokoulutuksessa

Merriam ja Caffarella (1999, ss. 263-266) ovat jakaneet oppimisprosessit viiteen eri orientaatioon:

- Behavioristinen orientaatio
- Kognivistinen orientaatio
- Humanistinen orientaatio
- Sosiaalisen oppimisen orientaatio
- Konstruktivistinen orientaatio

Integraatiokoulutuksessa näistä oppimiskäsityksistä sovellettiin behavioristista ja konstruktivistista mallia. Behavioristiselle oppimiskäsitykselle on keskeistä käyttäytymiseen tuleva muutos. Tässä tapauksessa paremmin soveltuva termi on tekemiseen tuleva muutos, jolloin taitojen oppiminen korostuu ja suorittaminen on kompetensikeskeistä. Toivotun muutoksen katalysaattorina toimii olennaisesti opettajan ja kouluttajan luoma ympäristö, jolla luodaan suorittajalle haluttu ärsyke. Tästä hyvänä esimerkkinä aiemmin mainitut case-harjoitteet.

Konstruktivistisessa mallissa harjoitteet ovat samoja ja niiden taitoja kehittävä anti pysyy korkeana, mutta käyttäytymiseen tulevan muutoksen lisäksi keskitytään suorittajan kokemukselliseen ja itseohjattuun oppimiseen keskustelujen ja reflektoinnin avulla. Kyseisen oppimiskäsityksen mukaan oppija rakentaa itse oman tietopohjansa kokemuksiin perustuen. Oppija haastaa aiemmat käsityksensä ja hyvässä tapauksessa aktiivisen kognition kautta rakentaa itselleen uuden tai vaihtoehtoisen tavan toimia. Konstruktivistinen oppimismalli on lähellä kognitivistista mallia, joka korostaa oppijan ulkoisten ärsykkeiden havainnointia ja niiden tulkintaa. Oppiminen on prosessi, jossa yksilö luo uusia merkityksiä sekä itsenäisesti että vuorovaikutuksessa muiden kanssa (Ruohotie & Honka 2003, s. 31).

Humanistinen orientaatio puolestaan korostaa yksilöä, hänen inhimillisiä ulottuvuuksiaan sekä emotion ja vapaan tahdon suhdetta

oppimiseen. Sosiaalisen oppimiskäsitys puolestaan keskittyy sosiaaliseen ympäristöön ja sen merkitykseen osana oppimista.

Kouluttajan tehtävänä on luoda autenttinen ja relevantti ympäristö siirtovaikutuksen ja oppimisen mahdollistamiseksi. Useat tutkijat käyttävät tästä termiä situationaalinen kognitio (Ruohotie ja Honka, 2003, s. 33 ja Billet 1996). Oppimisen edellytyksenä ei siis ole ainoastaan omakohtainen kokemus tai omakohtainen suorittaminen. Sen lisäksi tekemistä tulee analysoida, arvioida ja reflektoida parhaan mahdollisen oppimiskokemuksen varmistamiseksi.

Oppiminen nojaa paljon sekä reflektioon, henkilökohtaiseen palautteeseen että muiden kanssa käytyyn vuorovaikutukseen. Tämä on ryhmän varsin spesifin luonteen ja aiemmin hankittujen taitojen vuoksi luonnollista. Aikuiselle oppijalle on tyypillistä oppia reflektiivisesti ja olemassa olevien skeemojen kautta. Reflektiivisyyden puuttuessa toiminnasta voi muodostua rutiininomaista ja automatisoitunutta (Järvinen;Koivisto;& Poikela, 2000, s. 97). (Gustafsberg, 2016) kirjoittaa oppimisesta, että oppiminen on muuntumista, uudistumista, kehittymistä, kasvua asenteissa, taidoissa, kyvyissä ja tiedossa. Oppiminen voi olla tietoista tai tiedostamatonta. Kaikelle yksilön oppimiselle keskeistä on omien rajoittavien uskomusten tiedostaminen ja niihin vaikuttaminen. Yleisesti uuden oppiminen edellyttää reflektointia ja asioiden sisäistämistä. Aikuinen oppija omaa aiemman ammatillisen osaamisen tai muuhun elämään liittyvien seikkojen vuoksi valmiita tietorakenteita ja skeemoja joihin reflektoi uutta.

4. OPINNÄYTETYÖN RAKENNE

Tutkimus koostuu johdanto-osiosta, teoreettisesta viitekehuksesta, johtopäätöksistä ja pohdinnoista. Pyrin etenemään johdonmukaisesti, jotta työn linjakkuus ja helppolukuisuus on mahdollista säilyttää koko työn osalta. Tämä helpottaa sekä ulkopuolisten lukijoiden että arvioitsijoiden työtä (Kananen, 2017, s. 12). Kolmijakoisella jäsentelyllä pyritään jaksottamaan osiot johdonmukaiseksi työksi, joista jokainen palvelee lukijaa eri tavoin (Hirsjärvi;Remes;& Sajavaara, Tutki ja kirjoita, 1997, s. 244).

Tutkimusmenetelmänä on käytetty laadullista (kvalitatiivista) tutkimusta, joka on toteutettu sekä kirjallisuuteen perehtymällä että haastatteleamalla kohderyhmään kuuluvia poliiseja. Teoreettisessa viitekehyksessä avaan laadullisen tutkimusmenetelmän ja haastattelututkimuksen sisältöä.

4.1 Tutkimusmenetelmän valinta

Kvalitatiivisen tutkimuksen aineiston keruumenetelmät valitaan tutkimusongelman tai tehtävän perusteella. Tämä vaihe on syytä tehdä kriittisesti, jotta valittu menetelmä tuottaa ilmiön tai ongelman tulkitsemiseen tai siihen vastaamiseen aineistoa riittävällä tarkkuudella. Ongelmaa ja ilmiötä voi lähestyä monesta eri suunnasta, joten menetelmän valintaan on syytä suhtautua tarkasti (Korander, 2020.)

Laadullisen tutkimuksen perusolettama on, että tutkijalla on asiasta tietoa, kokemusta tai vähintään riittävä käsitys. Tämä on keskeistä, jotta hän kykenee valitsemaan riittävän spesifin joukon haastateltavia. Haasteltavat edustavat ilmiötä, asiaa tai ongelmaa tuntevaa joukkoa riittävän laajasti. Toki haastateltavia voi olla muutenkin pieni joukko. Määrää ei ole tarkoin määritelty, mutta kolmesta viiteen on

suositeltavaa. Kananen (2017, s. 96) korostaa tekijän ennakkokäsitystä tutkittavasta asiasta, jotta keskeisiin ja tutkimuskysymyksiä parhaiten valottaviin teemoihin ja kysymyksiin.

4.2 Haastattelumenetelmän valinta

Haastattelumetodeja on useita, joista kaikkiin on hyvä tutustua ennen aineiston keruuvaihetta. Tällä varmistetaan mahdollisimman hyvin soveltuva vaihtoehto. Vaihe on suositeltavaa tehdä kriittisesti ja soveltuvuutta on arvioitava työn jatkuessa (Korander, 2020).

Aineistonkeruumenetelmäksi valikoitui teemahaastattelu, koska sen yhteydessä pääsee luonnolliseen vuorovaikutustilanteeseen, jonka uskon helpottavan haastateltavien vapaata kerrontaa ja omaa subjektiivista näkemystään. Teemahaastattelu on yksi laadullisen tutkimuksen yleisimmin käytetyistä tiedonkeruumenetelmistä (Kananen 2015, s. 142).

Teemahaastatteluun kuuluu olennaisesti luonnollinen ja keskustelunomainen vuorovaikutustilanne. Haastattelun joustavuuden ja suoran kielellisen yhteyden vuoksi tilanne luo mahdollisuuden suunnata tiedonhankintaa itse tilanteessa. Samoin haastattelija kykenee tarvittaessa muuttamaan kysymysten järjestystä, mikäli keskustelu niin vaatii (Hirsjärvi & Hurme 2008, s. 34.)

Teemahaastattelun tärkeimpiä vaiheita on kysymysten asettelu, jossa sanavalinnoilla on ratkaiseva merkitys. Tarkoin asetelluilla kysymyksillä voidaan vaikuttaa haastateltavan antamaa tietomäärään. Ns. dikotomisia kysymyksiä eli kysymyksiä, joihin voi vastata joko kyllä tai ei, tulisi välttää (Kananen 2017, s. 92). Tällöin haastattelulla kertyvä tietomäärä jää vähäisemmäksi, eikä dikotomisella kysymystenasettelulla päästä hedelmälliseen vuorovaikutustilanteeseen. Etu-

käteen suunnitellun haastattelu- ja kysymysrunгон avulla tulee huolehdittua, että kaikille haastateltaville tulee esitettyä samat kysymykset.

Murchison (2010, s. 109) on jakanut teemahaastattelun kysymysrungon kolmeen osaan:

- Avoimet kysymykset. Avoimilla kysymyksillä saadaan kerättyä tietoa kerättyä enemmän ja laajemmin. Dikotomisista kysymyksiä tulee välttää.
- Jatkokysymykset. Haastateltavan vastauksista voi nousta esille uusia asioita, joihin voi tarttua tarkentavilla jatkokysymyksillä.
- Hypoteettiset kysymykset. Mitä jos? tai entäpä jos? tyyppisillä hypoteettisilla kysymyksillä voidaan haastateltavan asennoitumista ja näkemyksiä suunnata asioihin, joita haastateltava ei ole käsitellyt.

4.3 Haastateltavien valikoituminen

Opinnäytetyön varsin spesifi aihe rajaa potentiaalisten haastateltavien määrän varsin pieneen joukkoon ihmisiä. Haastateltavat valikoituivat Sisä-Suomen poliisilaitoksen molemmista VATI-ryhmistä. Lisäksi he olivat kaikki olleet ryhmän jäseniä verraten lyhyen ajan (n. 2-3 vuotta) ja olivat kaikki osallistuneet integraatiokoulutukseen ennen Polamkissa järjestettyä ryhmätoiminnan peruskurssia. Heidän voi siis olettaa omaavaan teemaan ja ilmiöön olennaisesti liittyvää tietämystä ja näkemystä. Haastateltavat on syytä valita niin, että ilmiö liittyy heihin, jolloin valitaan siis ne henkilöt joita ilmiö koskettaa (Kananen, 2015, s. 145). Näin ollen kerroin haastateltaville haastattelun aiheen, mutta en teemahaastattelun kysymyksiä.

5. TEEMAHAASTATTELUT

Haastateltavien rajaaminen, haastatteluajkojen sopiminen ja varsinainen haastattelu sujuivat ongelmitta. Ainoan haasteen toi kesäloma-aikaan sijoittuva aika, mutta tästäkin haasteesta selvittiin. Myös haastattelumateriaalin luottamuksellisuudesta sovittiin haastateltavien kanssa etukäteen. Haastateltavien määräksi valikoitui viisi poliisia, koska spesifin aiheen ja varsin rajalliseen joukkoon kohdistuneen integraatiokoulutuksen kokonaismäärä on pieni. Näin ollen uskoin heidän kaikkien soveltuvan haastateltaviksi (Kananen 2015, s. 146). Tämän määrän avulla saavutettiin riittävä saturaatio eli tiedon riittävyys. Laadullisessa tutkimuksessa kerättyä aineistoa analysoidaan koko tiedonkeruuvaiheen ajan, jotta voidaan arvioida sen riittävyyttä (Kananen, 2015, s. 146).

Haastattelut tallennettiin, jolla pyrin lisäämään haastattelun vuorovaikutusta ja keskustelunomaisuutta, jota oma jatkuva kirjoittaminen

ja muistilehtiön silmäily olisi todennäköisesti haitannut. (Kananen, 2015, s. 152). Koin teemahaastattelut varsin joustavaksi, luonnolliseksi ja luotettavaksi tavaksi kerätä aineistoa.

Litteroin eli aukikirjoitin haastattelut sanalliseen muotoon aina mahdollisimman nopeasti. Litteroitua tekstiä kertyi kaikkiaan 12 sivua. Tämä auttoi päätelmien tekemistä, vaikkakin haastateltavia oli verraten pieni joukko. Litterointi on muutenkin tavallisempaa kuin päätelmien tekeminen suoraan tallenteesta (Hirsjärvi & Hurme 2008, s. 138).

5.1 Haastateltavien tausta

Tutkimusmenetelmän ja aineiston keräämiseen johtaneita syitä ja haastateltavien valikoitumiseen johtaneita syitä on esitelty luvussa 4. Viiden haastatellun miespuolisen poliisin keski-ikä on 34,4 vuotta (vaihteluväli 31-40 vuotta). Kaikkien ammatillinen koulutustausta on poliisin perustutkinto eikä kenelläkään ole suoritettuna tai kesken muita hallinnon sisäisiä opintoja (eop tai YAMK). Yhdellä haastatelluista on yhteiskuntatieteiden kandidaatin tutkinto. Keskimääräinen työkokemus ennen VATI-ryhmään rekrytoitumista oli 7,8 vuotta (vaihteluväli 6-14 vuotta). Työkokemus koostuu pääosin valvonta- ja hälytystehtävistä, mutta kahdella haastatelluista oli lisäksi kolmen vuoden kokemus rikostutkintatehtävistä.

Haastateltavien henkilöllisyydet ovat luottamuksellisia. Vastauksista otetuista lainauksissa viitataan heihin VATI-ryhmän jäsentä tarkoittavalla ja valtakunnallisesti vakiintuneella termillä operaattori.

5.2 Teemahaastatteluiden toteutus ja tulokset

Teemahaastatteluissa pyysin haastateltavia arvioimaan integraatiokoulutuksen sisällöllistä antia ja niiden hyödyllisyyttä oppimisen kannalta arvioituna sekä käytettyjen menetelmien soveltuvuutta. Lisäksi kysyin kokemuksia palautteen ja reflektion merkityksen sekä niiden ajoituksen ja yksityiskohtaisuuden tarpeellisuuden. Lopuksi pyysin arvioimaan integraatiokoulutuksen ja VATI-ryhmätoiminnan peruskurssin opetuksellisia eroja.

5.2.1 Integraatiokoulutuksen sisällön arviointi

Kysyttäessä integraatiokoulutuksen sisällöstä, haastateltavat olivat varsin yksimielisiä integraatiokoulutuksen tarpeellisuudesta ja hyödyllisyydestä. Vastauksissa korostui koulutuksen tarpeenmukaisuus erityisesti VATI-toiminnan perusasioiden kannalta. Lisäksi oli huomattavissa, että kaikki korostivat noviisiuttaan, josta voidaan päätellä, että heidän omat odotuksensa tai käsityksensä omasta tasosta, on ollut matalalla. Suunnitteluvaiheessa tehty päätös aloittaa perusasioista oli siis oikea ja aiemmin tässä työssä käsitellyt integraatiokoulutuksen tavoitteet voidaan katsoa täyttyneiksi. Yhden vastauksen (O4) osalta on toki huomattavissa, että integraatiokoulutuksen sisältö vahvisti hänen käsitystään VATI-toiminnasta.

Kattavasti käytiin niitä, varsinkin sen ensimmäisen päivän sisätilatoiminnan osalta. Ensimmäisen päivän aihealueet oli kyllä todella hyvät. Hyvin osu ja toinenki päivä ihan yhtäläillä (O1)

Joo, eli se oli siis tosi nopeesti sen jälkeen kun olin tullu valituksi. Se oli siis tosi hyvä siinä mielessä että siä lähdettiin ihan perusasioista. Pohja oli siis se ettei ollut juuri hajuakaan VATI-toiminnasta niin

siinä pääsi ensimmäistä kertaa näkemään mitä on niinku ihan perustekemisessä. Että siinä sai niinku sellasen ensimmäisen käsityksen ja alkurysäyksen ja pääsi hyvin mukaan. (O2)

Hyvä sisältö. Antoi VATI-toiminnan perusleipätyöhön hyvät eväät alkuun mistä pääsi sitten hyvin tohon reeniporukkaan mukaan (O3)

No hyvä peruspaketti alottelevalle VATI-miehelle, että kokonaisuudessaan sai käsityksen ja vahvistuksen siitä mistä on kyse (O4)

Täytyy hiukan muistella, mutta mun mielestä se oli hyvä aloitus siihen ryhmään tulemiseen. Käytiin niinku aika perusasioita läpi, liittyen kohtaamisiin ja sisätilatoimintaan. (O5)

5.2.2 Harjoitusmenetelmien arviointi

Luvussa 4 esiteltiin integraatiokoulutuksessa käytettyjä menetelmiä ja niiden avulla oppimista. Kysyttäessä ilmeni, että case-tyyppiset skenaarioharjoitteet olivat kaikille toki entuudestaan tuttuja aiemmista työpaikkakoulutusten harjoituksista, joten aivan uutena menetelmänä se ei kenellekään tullut. Kouluttajien näkökulmasta tämä on hyvä, koska silloin ei tarvitse kuluttaa aikaa harjoituksen järjestelyiden kuvaamiseen. Edellä mainittujen harjoitusmenetelmien hyödyllisyydestä kaikki olivat yksimielisiä. Kaksi haastatelluista korostivat sen olevan ainoa oikea tapa harjoitella vastaavia asioita.

Eiköhän se ole oikeastaan ainut tapa tätä työtä reenata, että siihen on vaikea muuten asennoitua siihen että mikä se tilanne siä on ja eläytyä siihen (O1).

Ehkä tommonen case-harjoittelu niin itselle se ainakin tuntuu kaikista parhaimmalta tavalta oppia. (O2).

Työelämälähtöisyys ja autenttisuuden pyrkivä tilanne koettiin myös onnistuneeksi tavaksi harjoitella. Samoin kuin näkökulma oleimisesta osa ryhmää.

Keissien erilaisuus lisäsi omaa ajattelua mutta myös siihen että toimitaan ryhmässä. Eri skenaarioilla päästään lähelle työelämää ja autenttisuutta. (O3)

No se on varmaan aika lähellä sitä miten pystytään tosielämää tota ajattelemaan. (O4)

5.2.3 Harjoitusmenetelmät oppimisen kannalta arvioituna

Tavoitteena oli siis luoda autenttinen ja relevantti ympäristö siirtovaikutuksen ja situationaalisen kognition mahdollistamiseksi. Vastausten mukaan tässä onnistuttiin nimenomaan oppimisen näkökulmasta varsin hyvin. Konstruktivistisen oppimiskäsityksen mukaista taitojen ja tietojen siirtymää voidaan sanoa tapahtuneen ja eräänlaisena koulutuksellisen haasteena suunnitteluvaiheessa tunnistettu suorittajien halun ja motivaation herättäminen olennaisen oppimiseen saavutettiin. Kokemuspohjan laajentuessa kyky reflektoida omaa suorittamistaan kehittyi ja oppimista mahdollistava aktiivinen kognitio vahvistui.

Harjoitusten tarkoitussidonnaisuus nimenomaan VATI-toimintaan tunnistettiin ja lisäksi korostettiin korkean toistomäärän etuja.

Joo, kyllä koin erittäin hyödyllisinä. En keksi mitään parempaakaan tapaa millä niitä vois kuin hinkata ja kun päästiin pienellä ryhmällä tekemään ja niitä erilaisia toistoja tuli niin paljon. Pääsi monenlaiseen vetoon osallistumaan. (O1)

Ehdottomasti oppimisen kannalta mun mielestä paras tapa oppia noita hommia on tehdä todenmukaisia caseja ja niissä sitten suorittaa mukana ja eri rooleissa. Toistomäärät oli isoja ja siinä hyvin oppia siinä hommassa. (O2)

Ehdottomasti, mun mielestä sen sidottua siihen kokonaisuuteen johon ollaan kouluttautumassa näillä keikkavedoilla niin silloin se on myös oppimisen kannalta hyvä. (O4)

Kyllä ilman muuta. Se on hyvä muoto reenata. (O5)

5.2.4 Palautteen ja reflektion arviointi

Konstruktivistisen oppimismallin mukaisesti suorittajan oppimista tuetaan reflektion ja itseohjautuvan oivaltamisen kautta. Tätä pyrittiin ruokkimaan heti harjoitustehtävän loputtua annettulla palautteella, johon suorittajat osallistettiin, heidän mielipiteitä ja arvioita omasta sekä muiden toiminnasta kuunneltiin. Vastausten mukaan tämä koettiin hyvänä menetelmänä. Yksi vastaajista korosti saman harjoitteen uudelleen suorittamista, jolloin oikea toimintamalli jää paremmin mieleen. Yhdessä vastauksessa korostettiin osuvasti, että palaute on annettava myös onnistuneesta toiminnasta, jolloin voi ikään kuin varmistua siitä, ettei suorittaja toiminut ”vahingossa” oikein. Ruohotien ja Hongan mukaan (2003, s. 40) kokemus ei sinällään riitä aiheuttamaan muutosta. He korostavat kokemuksen aiheuttamaa älyllistä kasvua, joka on seurausta kokemuksen reflektoinnista. Tehokas oppiminen ei ole siis seurausta positiivisesta kokemuksesta vaan tehokkaasta reflektiosta. Kokemus on merkityksellistä ainoastaan silloin, kun se tuottaa laajenevaa oppimista eli kokonaan uusien merkitysten antamista sekä vanhoille että uusille kokemuksille.

Palautteen ajankohdaksi valikoitui suorituksen jälkeinen reflektio. Toiminnan aikainen reflektio olisi vaarantanut suorituksen autenttisuuden saavuttamista ja olisi näin ollen ristiriidassa kattavan siirto-vaikutuksen saavuttamisen kanssa. Jotkut tutkijat (esim. Seibert 1996) moittivat jälkikäteen annettavaa palautetta jälkijättöiseksi, mutta näistä vaihtoehtoista katsoimme sen olevan perustellumpi tapa.

Ainut tapa korjata niitä virheitä ja korjata sitä suoritusta on vetää veto ja antaa palaute ja vetää uudestaan. Mielellään vaikka sama veto sitte, että se ei edes riitä pelkästään kerrotaan mikä meni hyvin ja mikä huonosti vaan pitää myös saada toistoja sen jälkeen. (O1)

Tottakai siinä tuli paljon tehtyä ns virheitä ja se oli hyvä että niihin puututtiin heti ja myös sitten vastaavasti se mitä tuli tehtyä oikein niin ne käytiin myös siinä läpi että tää tuli tehtyä hyvin ja tätä ei kannata tehdä näin. Jokaisen casen jälkeen oli palaute niin siinä sai heti käsityksen mitä tehtiin hyvin ja mitä ei. Palaute oli asiallista että suoraa palautetta annettiin eikä siinä kierrelty. Mun mielestä niistä oppi hyvin. Ja se, että uusittiin jotain että jos joku ei mennyt hyvin niin se pystyttiin vetään se sama tilanne täysin samanlaisena uudestaan sillä tavalla millä se olis niinku järkevämpi vetää. (O2)

Ainahan palaute on hyödyllistä. Melkein hyödyttömämpää on jos palautetta ei saa lainkaan. Niin hyvässä kuin huonossakin, hyvästä palautteesta tietää että on tehnyt jotain oikein ja huonosta osaa jatkossa korjata ja tarkkailla sitä omaa toimintaa. Tiedät sen heikkouden sillon niin osaat kasvaa siitä ehkä ylikin ettei jää huono tapa päälle. Tärkeätä oli että palaute annettiin heti, jos palaute olis annettu jotenkin koontina päivän päälle niin ei välttämättä olis muistanu jotain yksittäistä asiaa. Sitä tajus omat virheensä paremmin. (O3)

Se on tosi tärkeä asia. Vähintään yhtä tärkeä kuin se itse suoritus että saa rehellisen palautteen ja tietää mitä tuli tehtyä oikein ja mitä väärin. Ei seilaa tavallaan tietämättään läpi vaikka tekiskin oikein vaan se palaute pitää siitä saada. Muuten siitä harjoituksesta ei saa irti niin paljon kuin pitäis. Se kuuluu ilman muuta siihen koulutukseen. (O5)

5.2.5 Integraatiokoulutuksen ja VATI-ryhmätoiminnan peruskurssin opetukselliset erot

Vastauksista oli huomattavissa, että harjoitusmenetelmät olivat paljolti samanlaisia. Perusasioista siirryttiin suurempiin kokonaisuuksiin ja case-harjoitteisiin. Suurin oppimismetodeihin liittyvä ero liittyi osallistujien suurempaan määrään. Tämä mahdollisti sen, että osallistuja ei ollut jokaisessa harjoitteessa suorittajana vaan seurasi muiden tekemistä seurantaryhmästä. Tämä koettiin kokonaisuuden hahmottamisen kannalta hyvänä. On toki huomioitava, että integraatiokoulutuksessa korostunut suuri suoritusmäärä koettiin siinä vaiheessa VATI-uraa tarpeelliseksi.

VATI-peruskurssilla pääsi monesti seurantaryhmässä katsomaan muiden suorittamista ja kuuli heidän saamansa palautteen. Se, että saa ilman minkäänlaista stressiä kattella yhden suorituksen ja miettiä mitä tekis eri lailla. Vaikka ollaan harjoituksessa niin mää ainakin osaan niin eläytyä siihen harjoitukseen että sillä saa stressit nousemaan ja kun kokeneet kouluttajat kattelee vierestä niin kyllä siinä koittaa saada onnistuneen suorituksen tehtyä. Huolimatta siitä että ilmapiiiri olikin hyvä. Ei tarvinnu jännittää. (O1)

Oon itse sitä mieltä että integraatiokoulutuksessa on tärkeintä päästä itse suorittamaan kun kokemusta ei ole juuri ollenkaan. Itse kun menin ryhmätoiminnan peruskurssille niin mulla oli jo muitakin

VATI-ryhmän harjoituksia enkä mennyt sinne pelkästään sillä pohjalla joka mulla oli integraatiokoulutuksesta. Ehkä peruskurssilla on hyvä myös nähdä kun muut tekevät mutta mun mielestä kun integraatiokoulutukseen mennään ilman mitään pohjaa niin on hyvä saada itse tehdä mahdollisimman paljon. Se auttoi oppimaan paremmin. (O2)

No enemmän sitä oppii kun pääsee itse tekemään mutta onhan se tietysti opettavaista jos pääsee sivusta katsomaan ja näkee jotakin virheitä mutta kyllä itse tekeminen on tärkeämpää kun pääsee itse touhuamaan ja tekemään asioita eri rooleissa. (O3)

Ei kyllä ainakaan merkittäviä eroja ollut. Toki se että peruskurssilla pääsee välillä seuraamaan muiden tekemistä vaikka pidän itse tekemistä tärkeämpänä. Molemmilla on mun mielestä tärkeä rooli oppimisessa. (O4)

Seurantaryhmässä oleminen antaa myös paljon, siitä saa erilaista oppia. On hyvä lisä jos se on mahdollista lisätä niin seuranta on hyvä tapa myös oppia. (O5)

5.2.6 Integraatiokoulutuksen antamat valmiudet ja hyödyllisyys

Integraatiokoulutus koettiin yksimielisesti erittäin hyödylliseksi ja tarpeelliseksi. Korostui, että VATI-ryhmätoiminnan perusasioiden hallitseminen madalsi kynnystä toimia peruskurssilla ja oman ryhmän harjoituksissa. Perusasioiden hallitseminen on vastausten mukaan auttanut sekä taidollisesti että psyykkisesti ja mahdollistanut integroitumista tavoitellulla tavalla. Autenttisten tilanteiden ja oppimisympäristöjen luominen koettiin tarpeelliseksi ja integraatiokoulutuksessa opitut asiat kyettiin siirtämään oman ryhmän harjoituksiin ja VATI-ryhmätoiminnan peruskurssille.

Kyllä se helpotti huomattavasti. Todella paljon helpotti peruskurssille menemistä ja olemista kun oli joku haju monesta asiasta vaikka se tietysti oli aika pieni pintaraapasu monesta asiasta niin ei tullu peruskurssilla sitten pelkästään uutta asiaa koko ajan. Kyllä se ehkä sitä peruskurssilla olemista ja siellä jaksamista huomattavasti kun oli jonkunlainen määrä tuttujakin asioita. (O1)

No siis siinä tuli nää sellaset niinkun VATI-toiminnan ihan perusasiat. Siinä vaiheessa siitä sai sellasen niinkun ekan kosketuksen ja rupes pikku hiljaa ymmärtämään mitä se on. Valmista VATI-miestä siellä ei missään tapauksessa viä tullu mutta sieltä sai sellasen niinku pienen käsityksen mitä se on ja toistojen kautta sai hyvin suoritusvarmuutta omaan tekemiseen. Myös se että mitä ajatuksen tasolla tapahtuu että mitä sieltä jäi päähän niin niitä pysty sitte mietiskelemään että tuolla tehtiin näin. Eikä pelkästään sillon kun suoritat jotain ja reenaat jotain vaan asioita voi miettiä jälkikäteen. Ja se että kuinka paljon helpompi oli mennä ryhmän harjoituksiin kuin se että olis menny suoraan reeneihin ja ollu ihan perässä vedettävä. (O2)

Anto sellasen hyvän alkusysäyksen siihen joka on tuonut hyvin pohjaa eikä ollut oman ryhmän kanssa reenatessa niin orpo olo kun tiesi suurin piirtein mitä tapahtuu. Ei se täysiä valmiuksia tietenkään antanu muttei ny ihan turistina ollu. (O3)

Anto sellasta itsevarmuutta VATI-kurssille ja muutenkin koko ryhmän tota toiminnasta pääsi paremmin kartalle mistä on kyse ja perustekemisen meiningin oppi nopeammin. Mun mielestä ihan välttämätön. (O4)

Kyllä se varmasti jonkun verran anto valmiuksia ja ymmärrystä siitä miten tommosella tietyllä ryhmällä töitä tehdään. Että sen yritin ottaa irti mitä oli saatavilla vaikka alkuvaiheessa toki siinä on paljon

uutta. Ilman tämmöstä koulutusta on vielä enemmän pihalla ryhmän tavoista tehdä töitä. Ehdottomasti kannatan tätä koulutusta heti alkuun. (O5)

6. TEEMAHAASTATTELUIDEN TULOSTEN ARVIOINTI JA JOHTOPÄÄTÖKSET

6.1 Tulosten arviointi

Haastatteluiden tuloksista voidaan todeta, että kaikki integraatiokoulutukseen osallistuneet pitivät sitä ehdottoman tarpeellisena. VATI-uran alkuvaiheessa saatu perusasioiden harjoittelu koettiin erittäin hyödylliseksi. Vastauksissa korostui kynnyksen madaltuminen oman ryhmän harjoitukseen osallistumisessa ja myöhemmin VATI-ryhmätoiminnan peruskurssilla. Kokemuksen kartuttua näkemyksiin on tullut laajempaa perspektiiviä ja integraatiokoulutuksen varsin tiivis anti koettiin tarkoituksenmukaiseksi.

Käytetyt harjoitusmenetelmät koettiin niin ikään oppimisen kannalta tarpeellisiksi ja autenttisuuteen pyrkivien case-harjoitusten hyödyllisyyttä korostettiin. Koulutuksen alkuvaiheessa käytetty perusasioiden rauhallinen opetus ja siitä siirtyminen laajempiin kokonaisuuksiin koettiin oppimisen kannalta hyvänä. Harjoitteiden vaativuuden asteittaisella kasvattamisella lisättiin osallistujan kykyä reflektoida suorittamistaan ja aktiivisen kognition avulla lisätä omaa tietopohjaansa.

Palautteen ja reflektoinnin keskeisyyttä korostettiin ja erityisesti välittömästi suorituksen jälkeen annettu palaute koettiin hyödylliseksi. Yhtenä tärkeänä huomiona nousi esiin myös se, että myös onnistuneet suoritukset kerrattiin, jolloin varmistui, ettei asia suoritettu vahingossa oikein ja palaute saavutti kaikki osallistujat.

Integraatiokoulutuksen ja VATI-ryhmätoiminnan peruskurssin opetuksellisia eroja löytyi varsin vähän. Molemmissa edettiin perusasioista laajempiin kokonaisuuksiin ja case-harjoitteiden osuus oli iso. Selkeimpänä eroavaisuutena nousi esiin osallistujien määrä, jonka vuoksi VATI-ryhmätoiminnan peruskurssilla osallistuja ei suorittanut kaikissa harjoitteissa vaan seurasi osan seurantaryhmässä. Tämä mahdollisti paremmin kokonaisuuden havainnoinnin ja stressittömän keskittymisen. Huomioitavaa kuitenkin on, että VATI-uran alkuvaiheessa oman suorittamisen tärkeyttä korostettiin.

Kaikki haastatellut olivat yksimielisiä integraatiokoulutuksen hyödyllisyydestä ja sen valmiuksia lisänneestä annista. Perusasioiden opettaminen nosti valmiuksia osallistua oman ryhmän toimintaan ja vahvisti osallistujien käsityksiä ryhmätoiminnan sisällöstä ja mataldasi suorittamisen kynnyistä sekä oman ryhmän osalta että VATI-ryhmätoiminnan peruskurssin osalta.

6.2 Johtopäätökset ja pohdinta

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, onko Sisä-Suomen poliisilaitoksessa sovellettu uuden VATI-ryhmään rekrytoidun poliisin integraatiokoulutus antanut tarkoituksenmukaisia ja oikeanlaisia valmiuksia ennen kuin hän osallistuu valtakunnalliselle Poliisi-ammattikorkeakoulun järjestämälle VATI-ryhmätoiminnan peruskurssille.

Tutkimuskysymyksiä oli kaksi:

- *Mitä valmiuksia integraatiokoulutuksesta kertyi tai miten ne kehittivät osallistujan valmiuksia VATI-toimintaan?*
- *Miten rekrytoitu poliisi koki integraatiokoulutuksessa sovelletut opetusmenetelmät?*

Haastatteluiden perusteella integraatiokoulutusta voidaan pitää onnistuneena ja tavoitetta täyttyneenä. Käytetyt opetusmenetelmät ja palaute on tukenut osallistujan oppimista tarkoituksenmukaisella tavalla. Autenttisuuden pyrkineillä opetusmetodeilla saavutettiin tavoiteltua siirtovaikutusta ja osallistujan VATI-ryhmätoiminnallisia valmiuksia nostettua myöhempiä koulutuksia ja työtehtäviä tukeviksi. Menetelmät koettiin kaikkien osallistujien toimesta hyväksi, jolloin oppimisen edellytykset kasvavat.

Kehityskohteena voidaan nostaa esiin osallistujien pienestä määrästä johtuva korkea suoritusten määrä. Oman suorittamisen tärkeyttä toki korostettiin, mutta joidenkin suoritusten seuraaminen sivusta kannattaa huomioida yhtenä mahdollisuutena myöhempiä integraatiokoulutuksia suunniteltaessa. Tämä olisi mahdollista toteuttaa esimerkiksi siten, että integraatiokoulutukseen osallistuu ainakin osan ajasta myös joitakin kokeneempia VATI-ryhmän jäseniä, joiden suorittamista voisi seurata sivusta. Toinen vaihtoehto on videoiden hyödyntäminen.

Mahdollisina jatkotutkimus- tai kehittämisaiheena voisi olla edellä mainittujen videotallenteiden tai esimerkkisuoritusten oppimista edistävä vaikutus. Toisena harkinnan arvoisena aiheena voisi olla stressinhallinnan korostaminen ja sen merkitys myös integraatiokoulutuksessa ja siitä mahdollisesti saatava lisäarvo.

Integraatiokoulutus antoi osallistujille valmiuksia VATI-toimintaan ja käytetyt opetusmenetelmät tukivat sitä. Sovelletut autenttisuuden pyrkivät case-harjoitteet ovat tutkimustiedon mukaan oppimista edistäviä ja perusasioista laajempiin kokonaisuuksiin suunnattu koulutus koettiin hyödylliseksi.

6.3 Tutkimuksen luotettavuuden arviointi

Tämän opinnäytetyöksi laaditun laadullisen tutkimuksen tavoite, tutkimuskysymykset sekä käytetyt menetelmän on käsitelty aiemmissa luvuissa. Kvalitatiivisen työn luotettavuuden arviointiin ei ole yksiselitteistä ohjetta. (Kananen, Laadullinen tutkimus pro graduna ja opinnäytetyönä, 2017, s. 173). Työn luotettavuus tulee ottaa huomioon jo suunnitteluvaiheessa ja sitä on arvioitava kriittisesti eri työvaiheissa.

Tieteellisen työn yleiset luotettavuusmittarit ovat validiteetti eli on tutkittu oikeita asioita ja reliabiliteetti, jolla määritetään tulosten pysyvyyttä. Tämän tutkimuksen osalta yllä mainitut kriteerit täyttyvät. Teemahaastatteluilla hankitun materiaalin avulla on saavutettu riittävä saturaatio (samat huomiot toistuvat työn edetessä) (Kananen 2017, ss. 176-179). Koulutukseen osallistuneet henkilöt olivat oikea kohderyhmä teemahaastatteluista ja tiedon hankintaa varten.

Tutkimus koski spesifiä aihealuetta, josta sekä tekijä että haastateltavat omaavat tietoa, joka on varsin pienen ryhmän tiedossa. Näin ollen, väärin ymmärtämisen vaaraa ei juurikaan ollut. Työn luotettavuuden arviointi oli siten jatkuvaa.

Mielestäni tätä tutkimusta voidaan pitää onnistuneena ja asetettuihin tutkimuskysymyksiin on saatu teoreettisen viitekehyksen ja teemahaastatteluiden avulla selvyyttä.

Tutkimuksen laatiminen oli mielekäs ja hyvin antoisa oppimisprosessi. Muuntotutkinnon aiemmat opintokokonaisuudet tukivat tarkoituksenmukaisesti opinnäytetyön laatimista. Erityisesti TKI-osajakson ja laadullisen tutkimuksen valinnainen menetelmäjatkokurssi olivat hyödyllisiä tutkimukseen valmistavia kokonaisuuksia.

LÄHTEET

- Council, National Research. (2004). *Miten opimme*. Helsinki: WSOY.
- Eva. (2018). *www.eva.fi*. Noudettu osoitteesta <https://www.eva.fi/blog/2020/03/19/nain-suomalaiset-suhtautuivat-erilaisiin-turvallisuusuhkiin-vuonna-2018-kolmannes-piti-pandemiaa-ja-tauteja-uhkana/>
- Gustafsberg, H. (20. Tammikuu 2016). *Oppiva organisaatio avuksi poliisityön stressin hallintaan*. Noudettu osoitteesta <https://trepo.tuni.fi/handle/10024/98728>
- Haikansalo, A.;& Korander, T. (2017). *Opinnäyteohje*. Tampere, poliisiammattikorkeakoulu.
- Hirsjärvi, S.;& Hurme, H. (2008). *Tutkimushaastattelu: Teemahaastattelun teoria ja käytäntö*. Helsinki: Yliopistopaino.
- Hirsjärvi, S.;Remes, P.;& Sajavaara, P. (1997). *Tutki ja kirjoita*. Keuruu: Tammi.
- Järvinen, A.;Koivisto, T.;& Poikela, E. (2000). *Oppiminen työssä ja työyhteisössä*. Tampere: WSOY.
- Kananen, J. (2015). *Opinnäytetyön kirjoittajan opas*. Jyväskylä: Juvenes print.
- Kananen, J. (2017). *Laadullinen tutkimus pro graduna ja opinnäytetyönä*. Jyväskylä: Juvenes Print.
- Korander, T. (2020). *Menetelmäjatkokurssi kvalitatiivinen tutkimus Polamk*. (T. Korander, Esiintyjä) Tre.
- Merriam, S.;& Caffarella, R. (1999). *Learning in adulthood: a comprehensive guide*. Elsevier Science.
- Murchison, J. (2010). *Designing, Conducting and Presenting Your Research*.
- Poikela, E. (2005). *Osaaminen ja kokemus*. Tampere: Juvenes Print Oy.
- Poliisi. (2018). *www.poliisi.fi*. Noudettu osoitteesta <https://www.poliisi.fi/strategia>
- Poliisi. (3 2019). *www.poliisi.fi*. Noudettu osoitteesta https://www.poliisi.fi/tietoa_poliisista/julkaisut/julkaisu/valvonta_ja_halytystoiminnan_tila_selvityshankkeen_loppuraportti?docID=86272
- Ruohotie, P. (1998). *Oppimalla osaamiseen ja menestykseen*. Helsinki: Oy Edita ab.
- Ruohotie, P.;& Honka, J. (2003). *Ammatillinen huipputaaminen*. Hämeenlinna: Hämeen ammattikorkeakoulu.
- Seibert, K. (1996). *Experience Is The Best Teacher, If You Can Learn From It*.
- Sisäasiainministeriö. (2016). *www.poliisi.fi*.
- Voorhees, R. A. (2001). *Competency Based Learning Models: A Necessary Future*.